

КАЛЕИДОСКОП РЕЧИ

Оно што улива оптимизам
јесте снага с којом се
књига одупире насртајима
нових технологија и
ненаметљива упорност
уз чију помоћ опстаје
у шаренилу површних
задовољстава – рекао је
наш есејиста и сатиричар
Светислав Басара,
отварајући својеврсни
празник књиге у српској
престоници

Јесен у Београду одликује се налетима кошаве и налетима културе. Израђају се уметности, свих седам колико их има, па лакше подносимо што је лето пролетело никад брже. Заменили су га цез, печено кестење, све нијансе црвене и жуте, фестивалски пробрани филмови и неке лепе приче ушушкане између корица добре књиге.

Од читања књиге на плажи једино је лепше пркошење киши, ветру и стварности из тоpline дома, и из неког паралелног света зачетог у пишчевој машини, а препуштеног на милост нашој имажинацији. Сајам књига сместио се у крај октобра, баш кад је најпотребније да се ископрцамо из јесење пасивности.

Књиге спајају људе

По педесет и шести пут књиге спајају људе, поручио је слоган овогодишњег Међународног београдског сајма књига. Више него икада, под куполом Београдског сајма ове године окупило се 817 излагача из разних земаља – Анголе, Бразила, Португала,

Аустрије, Немачке, Француске, Холандије, Шпаније, Чешке, Румуније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Израела, Ирана, Јапана, Кине, Кубе, Русије, Белорусије...

Привилегију да понесе титулу почасног госта Сајма књига имао је португалски језик – „калеидоскоп многоструких идентитета“, како га је назвао Мија Кото, писац из Мозамбика. „Више од двеста милиона људи не само да говори португалским језиком, већ на португалском сања и воли“ – рекао је Кото у беседи о свом језику на отварању овогодишње смотре књиге.

Атмосфера прелиставања и приближавања књизи на сајму носи са собом неку свечану ноту. Мирис штампе, шушкање хартије и кесица, ишчитавање сажетака на полеђини или насумичних редова усред књиге, тек да сазнамо да ли нам је сензибилитет на истој фреквенцији. Ове године није било тешко изабрати праву књигу у мору речи. На скоро сваком штанду нека од лузитанских нација „са погледом на море“ представила се својим причама. „Заповите тим судбинама према одредиштим без имена и свима вам желим срећан пут“ – позвао је Кото читаоце да се упознају с неким новим књижевностима.

Духовност у кризи

Сајам књига отворио је наш есејиста и сатиричар Светислав Басара, с њему својственим песимистички маниром. „Са свих страна долазе застрашујућа упозорења да је духовност у кризи, она то у извесном смислу и јесте, али паници нема места: духовност и треба да буде у кризи, духовност, заправо, и није ништа друго до непрестано пребивање у кризи и превладавање криза. С друге стране, ако се само осврнемо око себе, видећемо да је у још већој кризи оно што се духовности противи, дакле варљиви свет меркантилизма, похлепе, необузданог стицања и трошења, који се убрзано распада пред нашим очима.“

НОВИ НАСЛОВИ

Медија центар „Одбрана“ између два сајма објавио је 55 наслова војностручне, наставно-образовне и публицистичке литературе. У току сајамских дана на штанду ове куће одржане су многобројне промоције. Прва књига презентована на сајму била је „Српска војска у ратовима за независност“ Душана Бапца. Едицију Војна техника обогатила су три нова издања – монографија „Извиђачи југословенског ратног ваздухопловства“ Бојана Димитријевића, „204. ловачки пук“ аутора Саше Олујића, Горана Антића и Бојана Димитријевића, и „Површинско ракетно наоружање“ Драгана Цветковића.

Трећег сајамског дана промовисане су књиге из едиције Геополитика – „Контрашпијунажа“ Милана Милошевића и „Тероризам у политичкој и правној теорији“ Радослава Гађиновића. Из едиције Историја извојиле су се две књиге – „Форсирање песка“ Александра Животића и „Рат за море“ Милића Милићевића. Претпоследњег дана сајма промовисане су чак четири књиге – луксузна монографија „Војска Србије“ Зорана Весића и Душана Бапца, „Војска Србије у мировним мисијама“ Зорана Весића, „Модални експеримент у истраживању потенцијалног система безбедности државе“ Миодрага Гордића и „У корак са временом“ Јованке Шарановић и Зорана Килибарде.

Будући да је Велика галерија Дома Војске ове године била домаћин монументалним делима из музеја и галерија широм Србије, на штанду Медија центра могло се наћи и седам уметничких каталога. Из едиције Каталози Велике галерије Дома Војске имали смо прилику да се подсетимо већ промовисане књиге „У склоништу душе“, колумне Моме Капора и интервјуи које је с њим водила Драгана Марковић.

Иако се налазимо у ери незаузданих технолошких навирања, онлајн магазина и књига, електронских читача књига, киндлова и ајпедова, сајам књига и даље јесте један од најпосећенијих сајмова код нас. Па је и Басара оштру уводну беседу ипак ублажио на крају: „Оно што ми улива оптимизам јесте снага с којом се књига одупире насртајима нових технологија и ненаметљива упорност уз чију помоћ опстаје у шаренилу површних задовољава.“

Ко чита војна издања?

Једна од највећих болести модерног човека јесте грозничава журба, а једна од њених кобних последица – недостатак времена да се ужива у доброј

књизи. Међутим, сајам је сведок – књига још није сасвим пала у заборав. Међу љубитељима шесте уметности, према речима Драгане Марковић, главног уредника издавачке делатности Медија центра „Одбрана“, постоји и мали клан оних који воле војну литературу. „Сви ћемо се сложити да нове генерације неупоредиво мање читају него што смо ми то раније чинили. Ми смо се препознавали по књижевним кодовима. У зависности од тога шта смо читали, лако смо налазили сродне душе и саговорнике. Данас то баш и није тако. Међутим, морам да приметим да у читалачкој публици постоји клан који воли војну технику. Они су невероватно упорни, одани и информисани, и баш због њих на-

стају и продају се нови наслови из војне технике. Сваки издавач је задовољан кад му светлост дана угледа друго, допуњено, издање књиге која се за кратко време распродала“ – рекла је Драгана Марковић у уводној речи на промоцији едиције Војна техника.

О поклоницима војне литературе говорио је и Душан Бабац на промоцији своје књиге „Српска војска у ратовима за независност“. „Ја сам желео да тематику ове књиге приближим пре свега младима, а то је она категорија људи која се бави играњем стратешких игара, сакупљањем ордења, медаља или неким другим активностима које представљају позитивну афирмацију историје.“

Драгана БАРЈАКТАРЕВИЋ